

Omarmen en loslaten

Colofon

ISBN: 978 94 6365 430 2

1e druk 2022

© 2022, Willy Bakker

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

Telefoon: 058 - 289 48 57

Vormgeving omslag: Willy Bakker

Vormgeving binnenwerk: Evelien Veenstra

Dit boek is opgedragen aan mijn kinderen Mees en Anne

De namen van personen en de karakters in dit boek zijn bedacht door de schrijfster. Iedere overeenkomst met bestaande personen berust op toeval.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Omarmen en loslaten

Willy Bakker

Er wordt weinig werkelijk gezegd en weinig werkelijk geluisterd

Inhoudsopgave

Deel 1 Mark	9
Deel 2 Moeder	163
Deel 3 Inge	359

Deel 1

Mark

Hoofdstuk 1

De muziek schalt door de cabine. Marks vingers trommelen het ritme mee op het stuur. De melodie herinnert Mark aan de dag dat hij begon als leerling-metselaar.

Hij zat in dezelfde bus naast zijn collega Cor. Een sympathieke vent. Cor vroeg naar zijn toekomstplannen. Hij antwoordde dat hij zelfstandig ondernemer wilde worden. Hij wilde echt niet jarenlang de ene steen op de andere stapelen. Hij was nog maar twintig. De kleine glimlach van Cor was hem ontgaan. Mark draait de volumeknop verder open. Hij schaamt zich voor zijn antwoord van vijftien jaar geleden. Zijn papieren heeft hij nog altijd niet gehaald. De roestige wanden van zijn oude bus trillen onder de scherp snijdende snaren van elektrische gitaren en dof dreunende drums. Vertrouwde geluiden die hun weg lijken te vinden naar de geopende zijraampjes van de auto's voor en achter hem in de file. Muziek uit de tijd dat hij jong, zacht en blond was. Verwonderd kijkt hij naar de huid van zijn handen op het stuur, hard en verweerd door het werken in de regen, de kou en de felle zon op de bouw. In al die voorbije jaren heeft hij ergens op een steiger de gouden glans van zijn jeugd achtergelaten. Al snel verdonkert zijn blik. Vijftien jaar ... Het lijkt zo lang geleden!

Mark schrikt op van zijn telefoon en zet de radio zachter.

“Inge! Zeg het eens ...”

“Mark, ik heb geen tijd gehad voor boodschappen, zou jij ...?”

“Nee, toch? Dat meen je niet, Inge! Er ligt nog wel wat in de vriezer!” Hij zegt verder niets meer en gooit de telefoon naast hem op de passagiersstoel.

Inge kan niet koken, zegt ze. Hij begint daar steeds meer aan te twijfelen. Koken kun je leren, zelfs Inge zou het kunnen leren.

Mark slaat met zijn vuist op de deurklink. De deur springt open

en Inge veert op van de bank. Ze reikt haar kin omhoog voor een kus en drukt haar handen tegen zijn borst. Haar ogen staren naar zijn lege handen.

“Geen boodschappen?”

“Nee, dat zei ik toch? Er ligt nog wel wat in de vriezer!”

Ze trekt haar armen terug en laat deze slap langs haar lichaam vallen.

Mark kijkt naar de kleine gestalte met de grote verbaasde ogen die voor hem staat.

“Ik weet het niet, hoor Inge, jij kunt toch ook leren koken? Waarom moet ik dat altijd doen?”

“Gaan we weer ... Ik kan niet koken en jij zegt altijd dat je het graag voor mij wilt doen. Moeten we het daar nu weer over hebben?”

Wanneer ze van hem weg wil lopen, pakt hij haar bij de schouder vast en draait hij haar naar zich toe.

“Ga dan op een kookcursus of zo. Dan kunnen we het voortaan verdelen, de ene dag kook jij en de andere dag ik, dat is toch heel normaal?”

“Waarom is het vandaag ineens een probleem?”

Ze draait haar rug naar hem toe en loopt met kleine pasjes voor hem uit richting de keuken. Bij elke stap golft haar lange bruine haar dat eindigt op het midden van haar rug over haar schouder. Hij strekt zijn armen naar haar uit, pakt haar om haar middel vast en tilt haar boven op het aanrecht. Licht tegenstribbelend houdt hij zijn greep iets losser, maar hij laat haar nog niet los.

“Ik heb honger, ik wil eten, Mark. Het was een drukke dag voor de klas.”

“Wil je niet even vrijen? Ik heb het nog zo koud en jij bent zo heerlijk warm.”

“Nee, nu niet, vanavond, oké?”

“Toe nou, Inge ...”

“Mark, jij valt als een blok in slaap in bed, ik niet!” Ze duwt

haar handen tegen zijn borst en dwingt hem daarmee een stap naar achteren te zetten.

“Inge, jouw probleem begint mijn probleem te worden.”

“De afgelopen weken kan ik niet goed slapen, maar dat gaat heus wel weer over!” Ze springt van het aanrecht af en zet een stap achteruit.

“Het is jouw slaapttekort, het zou leuk zijn als je dat probleem eens gaat oplossen.”

“Oké, weet jij dan de oplossing?”

“Nu geef je het terug aan mij ... Ik ga je niet helpen.”

Ze draait zich om, pakt borden en bestek uit de kast en steekt een kaars aan.

“Waarom wil je mij niet helpen?”

“Je moet het zelf oplossen.”

Hij leunt voorover op het aanrecht waar ze een paar seconden eerder nog voor hem zat en staart naar de regendruppels op het glas van het keukenraam. Kleine riviertjes stromend water vinden hun weg naar beneden, de regen achtervolgt hem al de hele dag. Jammer, als Inge nu met haar warme lijf tegen hem aan had gelegen, had hij niet meer gedacht aan kou, wind of regen. Vanavond zal hij weer doodmoe in bed stappen en zij zal weer klaarwakker naar het plafond liggen staren ...

Na het eten ligt Mark onderuit op de bank. Zijn lange benen steken over de armluning, losse kussens onder zijn brede schouders voorkomen dat hij op de grond valt. Hun oude huisje is te klein voor Mark, de meubels zijn te klein en Inge eigenlijk ook. Zij voelt zich helemaal thuis in haar poppenhuis. Mark wil groter, mooier en ruimer wonen, het liefst in een van de nieuwe wijken aan de rand van de stad. Daar heeft hij huizen gemetseld waar iemand van zijn lengte niet hoeft te bukken om binnen te komen of met zijn knieën tot in zijn nek op de toiletpot zit. Hij zucht; zoals hun bankrekening er nu voor staat, hebben ze voorlopig de financiële middelen niet.

De vermoeidheid overvalt hem. Hij kan de slaap niet meer tegenhouden.

Binnen een paar tellen zakken zijn oogleden naar beneden.

Inge schudt hem wakker.

“Mark, morgen word ik eerder op school verwacht, ik wil proberen goed te slapen vannacht.”

“Hoe laat is het dan? Ik lig toch nog maar net op de bank?”

“Nee, je ligt hier al een tijdje, Mark, kom!”

In de gang tilt hij haar op, zet haar neer op de tweede trede van de trap en geeft haar slaperig een kus op de wang. Een moment kijken ze elkaar recht in de ogen.

“Meer?”

Als hij alleen nog maar naar zijn bed verlangt en niet naar Inge, begint zij tot leven te komen. Het enige meubelstuk in huis dat groot genoeg is voor hen allebei, is het heerlijke bed dat boven wacht.

“Ik ben moe, ik wil slapen, Inge.”

Hun bed is na een geslaagde zoektocht in hun slaapkamer terechtgekomen. Beddenverkopers tot in de wijde omgeving hadden hen alle breedtes, hoogtes en dieptes uit de doeken gedaan voor ‘de perfecte slaaprelatie’.

Mark had op een vrije zaterdagmiddag weer eens verveeld naar een verkoper staan luisteren en Inge niet-begrijpend en verbaasd achtergelaten bij de ratelende man, die begon te zweten en steeds harder en sneller begon te praten op het moment dat hij wegliep. Hij wilde een bed testen dat verderop stond. Terwijl Mark naar het afschuwelijk lelijke systeemplafond staarde, had hij bedacht dat het fantastisch moest zijn wanneer een relatie tussen twee mensen op een soortgelijke manier getest en verkocht kon worden. Welke hoogte, breedte en diepte past bij je? Zodat je alleen nog maar de kubieke inhoud moest opmeten om de ideale partner te vinden. Succes verzekerd.

Inge kruipt zijlings tegen hem aan, laat een hand over zijn buik

naar beneden glijden en laat haar vingertoppen weer vliegensvlug omhoog kruipen, waarbij ze zijn huid aanraakt alsof hij kleine toetsen op zijn lijf heeft. Ze herhaalt de beweging een aantal keren, als een pianiste die zachtjes een klassiek muziekstuk speelt.

Mark pakt haar hand vast, legt hem terug op het smalle strookje matras tussen hen in en fluistert een welterusten in haar oor.

“Mark?”

“Alsjeblieft, Inge, niet doen ...” Mark draait nog een paar seconden een streng van haar lange haar spiraalsgewijs om zijn wijsvinger en valt in slaap.

Hij wordt wakker van de televisie beneden, trapt het dekbed los aan het voeteneinde en trekt hem tot ver over zijn oren. Ze is nog steeds wakker. Na veel woelen valt hij weer in slaap.

Midden in de nacht wordt hij voor de tweede keer wakker. Zijn hand zoekt achter zijn rug naar een arm of been van Inge en vindt alleen een koude plek op het matras. Mark gooit het dekbed van zich af en stapt uit bed.

Tastend in het donker op de overloop stoot hij zich aan de grote houten kist die daar sinds kort staat. Zijn moeder wilde er vanaf waarop Inge riep dat ze hem graag wilde hebben, waarna hij de zware kist naar hun huis had moeten sjouwen. Vloekend van de pijn wrijft hij over zijn knie, knipt het licht aan en voelt hoe hij steeds kwader wordt op Inge, die de laatste weken met haar slape-loosheid voortdurend zijn nachtrust verstoort.

Het licht van het beeldscherm reflecteert tegen de wand van de woonkamer. Mark pakt de afstandsbediening van tafel en zet de televisie uit. Inge schuift naar de hoek van de bank, pakt met twee handen tegelijk haar donkere haar vast en duwt in één beweging de zee van golvend haar over haar schouders.

“Wat is er?” Haar lange haar en blote schouders hebben een verzachtende werking op de boosheid die hij met zich meegenomen heeft naar beneden.

“Alsjeblieft zeg, kan het wat zachter?!”

“Hoezo?”

“Zo kan ik toch niet slapen.”

“O, sorry. Kom je even naast mij zitten?”

“Nee, Inge, ik stap zo weer mijn bed in. Maar hoe kan dit nou toch? Je komt steeds vaker niet in slaap, Inge.”

“Nee, Mark, het zijn periodes dat ik niet goed kan slapen. Soms gaat het ook weer een hele tijd goed.”

“Is er soms iets?”

“Nee, niets, ik kan wat vaker gaan sporten, misschien slaap ik dan beter.”

Inge schuift naar voren en tuit haar lippen om hem een kus te geven, maar hij wendt zijn hoofd af.

“Ik ga slapen, zet die televisie niet meer zo hard aan alsjeblieft.”

“Ik ga met je mee naar boven, ik moet er ook vroeg uit.”

“Zolang je mij maar met rust laat.”

Hoofdstuk 2

Halfzes staat hij op en hij begint half wakker aan het gebruikelijke ritueel: wassen, aankleden, boterhammen smeren en jas aantrekken. Zachtjes sluit hij de deur achter zich. Het wordt kouder buiten, de kraag van zijn jas trekt hij hoger en hij houdt hem onder zijn kin vast. In de staart van de nacht begeeft hij zich naar de kop van de ochtend en opent het portier van de bus voor een nieuwe werkdag. Al rijdend voelt hij een koude wind langs zijn linkerbeen omhoogtrekken. Hij zet zijn bus stil langs de kant van een verlaten weg.

Mark slaat het portier net zolang open en dicht tot deze weer goed in het slot valt. Hij baalt van zijn brave gedrag, hij kiest een stille weg uit waar hij keihard met een autoportier kan slaan omdat hij geen burens wakker wil maken in de vroege morgen. Waarom denkt hij altijd om anderen?

Hij heeft te kort geslapen, staat vast in het verkeer en daarachteraan wacht hem een dag in de kou op de bouw, redenen genoeg om een paar kilometer verderop te piekeren in de file. Geen papieren, geen groot huis, geen nieuwe bus. De ruitenwissers lijken zijn ogen te hypnotiseren, hij volgt de beweging van links naar rechts: geen opleiding-geen papieren, geen opleiding-geen papieren. Het tempo van de heen en weer schuivende bladen op de voorruit dirigeren ritmisch zijn woorden. Zijn handen wrijven over zijn bovenbenen; als er iets is waar hij nerveus van wordt, kan hij het soms niet stoppen. Hij zet de radio keihard aan om zijn gepieker een halt toe te roepen.

Er staat een harde wind met vocht in de lucht bij een temperatuur rond de 1 à 2 graden. Mark weet dat hij het de rest van de dag niet meer warm krijgt en merkt dat zijn concentratie na een paar uur afneemt.

Tot de eerste schaft van halftien gaat het goed, de tweede schaft

van één uur gaat hij niet halen. Hij staat met koude vingers bij zijn metselblok en ziet het verschil niet meer tussen een staande stootvoeg en een liggende lintvoeg. Het verschil tussen staan en liggen voelt hij aan zijn lijf, die wil het laatste.

Cor staat een eindje verderop te metselen en houdt hem in de gaten.

“Hey Mark, gaat ie? Goed geslapen, jongen? Wilde nacht gehad?”

Mark kijkt lachend terug naar Cor. De taal van bouwvakkers bestaat uit rauwe kreten, overgoten met een saus van woorden die bijna allemaal met seks te maken hebben. Hij let niet op. Het vijftien kilo zware metselblok schuift weg uit zijn handen en valt met een dreun op de grond, slechts een paar luttele centimeters naast de stalen neuzen van zijn werkschoenen.

Cor snelt schreeuwend en vloekend naar hem toe en grijpt hem bij de arm. ”Wat is er met jou aan de hand? Voel je je niet goed of zo?”

Mark beseft dat hij zo niet door kan gaan met metselen, stopt zijn troffel terug in de emmer en volgt hem naar de bouwkeet. Eenmaal binnen in de keet maakt het harde schreeuwen van zijn collega plaats voor vriendelijke woorden op milde toon. Cor leunt voorover, kruist zijn armen over elkaar op beide knieën en vraagt hem wat er aan de hand is.

“Vertel eens, wat is er met jou?”

“Ik slaap slecht, Cor.” Hij warmt zijn handen aan de dampende beker koffie.

“Hoe kan dat?”

“Inge kan soms nachten achter elkaar niet slapen.”

“Enig idee waar het door komt?”

”Ze ligt vaak te piekeren over van alles en nog wat, daar moet ze gewoon mee stoppen.”

“Dat klinkt wel erg makkelijk!”

“Maar Cor, ik lig ook steeds wakker!”

“Ze heeft vast een goede reden voor haar gepieker. Heb je daar weleens naar gevraagd, Mark?”

“Jawel, maar dan zegt ze dat er niets is ... Weet je, Cor, mijn geduld raakt op.”

“Geduld moet je koesteren in je relatie, Mark, sparen in de loop der jaren, als geld in een spaarpot ...”

“Nou, mijn pot met geduld heb ik kapotgeslagen, daar zit niets meer in.”

“Niet zo bot, hè?! Praat met haar óf stop een paar oordoppen in je oren en let niet meer op haar. Probeer eens of je Inge wat meer kunt loslaten, geef haar wat meer de ruimte! Neem vrij vanmiddag en ga met haar uit eten; vrouwen zijn er gevoelig voor dat je ze af en toe verrast.”

“Als jij het zegt ... Ik neem graag vrij ...”

“Kijk met de blik in je ogen waarop je haar voor de eerste keer in je leven zag en denk aan het moment waarop je verliefd werd op Inge. Ga naar huis en werk aan je relatie vandaag, dat lijkt mij een beter plan dan hier werken, jongen.”

Mark kent Cor, hij weet dat hij hem nu een harde klap op zijn schouders gaat geven. Hij herinnert zich de pijn van de vorige keer en ontwijkt op tijd zijn hand. Hij pakt zijn spullen op en houdt ze op armlengte tussen hen in.

“Je hebt gelijk, Cor, bedankt voor de tip!” Hij steekt zijn duim omhoog naar zijn collega en rijdt weg van de bouwplaats. Op dit uur valt nergens een file te bekennen, zijn voet drukt het gaspedaal diep in en de rem kan hij grotendeels met rust laten. Thuis parkeert hij de bus op zijn vaste plek in de straat, hij kleedt zich om en loopt naar het centrum van de stad. In een eetcafé neemt hij plaats aan de grote leestafel.

“Wilt u iets eten of drinken, mijnheer?” Een vriendelijke serveerster reikt hem de menukaart aan. Hij geeft de kaart onmiddellijk weer aan haar terug.

“Die kaart heb ik niet nodig, graag twee broodjes kroket en een kop koffie alsjeblieft.”

“Komt eraan!” Ze lacht.

Even later prakt hij de twee kroketten kapot boven op de snee-

tjes brood. Alles wat overblijft van de krokante kroketten en het helderwitte brood zijn stukjes goudbruine korst in een grijze drab van ragout, die zich heet walmend in het zachte verse witbrood zuigt. De kartelrandjes van het zakje mosterd zijn te klein voor zijn kort afgeknipte nagels. Als hij met de scherpe punt van zijn mes een gaatje in het zakje prikt, spuit de goudgele smurrie over zijn vingertoppen. Geïrriteerd verdeelt hij het laatste restje mosterd over de kroketten en veegt zijn handen af.

Hij weet heus wel waarom hij de kroketten heeft platgedrukt, hij is kwaad op Inge en op zichzelf. Cor heeft gelijk, hij weet niet waar Inge wakker van ligt en dat zint hem niet. Hij is boos dat ze hem buitensluit en niet vertelt wat haar bezighoudt. Maar als hij er eens goed over nadenkt, verwijt hij Inge wat hij zelf ook steeds doet. Hij heeft toch ook zijn papieren niet gehaald en net zo goed niets ondernomen dit te veranderen? Daar praat hij toch ook niet over met haar?

Met grote happen schrokt hij zijn lunch naar binnen, pakt zijn telefoon en reserveert een tafeltje in hun favoriete restaurant. Als hij wil opstaan om af te rekenen, zakt hij weer terug op zijn stoel en staart naar het jonge stel dat binnenkomt. Die verliefde blik ... Hij voelt tranen opkomen en laat zijn hoofd wat zakken, zodat zijn ogen kunnen drogen. Zal hij die blik misschien vanavond weer terugzien bij Inge, in het restaurant? Kan zijn droom nog altijd uitkomen: huisje-boompje-beestje en kindje? Nadat hij heeft afgerekend, loopt hij snel het tafeltje voorbij van het verliefde stel. Buiten haalt hij diep adem en hij spreekt zichzelf toe: kom op, Mark, je bent gewoon wat vermoeid, er is niets aan de hand. Hij recht zijn rug en steekt de straat over. Het mooie overhemd in de etalage van de herenmodezaak trekt zijn aandacht en even later kijkt hij tevreden naar zijn spiegelbeeld in de paskamer. Met dit overhemd aan zal hij vanavond ongetwijfeld haar verliefde blik terugzien. Verderop in de straat neemt hij een grote bos herfstchrysanthen mee voor Inge. Hij voelt zich al een stuk vrolijker worden met de grote bos bloemen in zijn handen en versnelt zijn pas naar huis.